

Imię i nazwisko: _____
Nr indeksu: _____ Aktualny e-mail: _____

Modele Obliczeń

Egzamin pisemny – 29 Stycznia 2007

Na każde pytanie (za wyjątkiem zadania 1) należy odpowiadać T (Tak) lub N (Nie)

— czas pisania pracy : 90' —

1. (11 pt) Dana jest 2-taśmowa maszyna Turinga $T = (Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, F) = (\{00, 01, 02, 03, 09\}, \{0, 1\}, \{0, 1, B\}, \delta, 00, \{09\})$ działająca na ciągach bitowych. Jak zwykle zakładamy, że głowica pierwszej taśmy umieszczona jest na początku słowa wejściowego, zaś druga taśma jest pusta. Relacja δ jest przedstawiona obok, - oznacza brak przesunięcia głowicy.

a) Co robi ta maszyna?

q	q'	s	s'	$ruch$
00	(0,B)	00	(0,B)	(R,-)
00	(1,B)	01	(1,B)	(R,-)
00	(B,B)	02	(B,B)	(L,-)
01	(0,B)	00	(0,B)	(R,-)
01	(1,B)	01	(1,B)	(R,-)
01	(B,B)	03	(B,B)	(L,-)
02	(0,B)	09	(0,0)	(-, -)
02	(1,B)	09	(1,0)	(-, -)
02	(B,B)	09	(B,B)	(R,-)
03	(0,B)	09	(0,1)	(-, -)
03	(1,B)	09	(1,1)	(-, -)
03	(B,B)	09	(B,B)	(R,-)

b) Przekształć podaną, maszynę na równoważną, która posiada o co najmniej jeden stan mniej niż T
W razie braku miejsca wykorzystaj odwrotną stronę arkusza egzaminu

2. (4 pt.) Hipoteza o istnieniu pojęcia efektywnej obliczalności niezależnego od poszczególnego formalizmu jest:

- a) prawdziwa – co można wykazać;
 b) fałszywa – co można wykazać;
 c) bezpośrednim wynikiem tezy Churcha;
 d) bezpośrednim wnioskiem twierdzenia Gödla o niepełności;

3. (5 pt.) Który z poniżej wymienionych języków **nie jest** rekurencyjnie przeliczalny:

- a) $\{a, b, c\}$;
 b) zbiór liczb nieparzystych;
 c) zbiór liczb pierwszych;
 d) zbiór maszyn Turinga, które zawsze się zatrzymają;
 e) żaden z powyższych;

4. (5 pt.) Który z następujących języków **nie jest** rekurencyjny

- a) $\{a,b,c\}$
- b) zbiór liczb nieparzystych
- c) zbiór liczb pierwszych
- d) zbiór maszyn Turinga, które zawsze się zatrzymają;

5. (3 pt.) Jeśli problem Π jest **NP-zupełny** to:

- a) można go rozwiązać w czasie wielomianowym za pomocą niedeterministycznej maszyny Turinga;
- b) dla każdego $\varepsilon > 0$ można znaleźć algorytm aproksymacyjny o współczynniku aproksymacyjnym $1 + \varepsilon$;
- c) każdy problem w klasie NP można sprowadzić do Π w czasie wielomianowym;

6. (3 pt.) Która z następujących definicji algorytmu aproksymacyjnego dla optymalizacyjnego problemu Π jest prawdziwa?

- a) algorytm działający na zmodyfikowanych danych wejściowych dla Π ;
- b) algorytm szukający rozwiązań co najwyżej 2 razy gorszych od optymalnego;
- c) algorytm szukający rozwiązań bliskich optymalnego, działający w krótkim czasie;

7. (4 pt.) Algorytm *symulowanego wyżarzania* (SA)

- a) zawsze akceptuje przejście do lepszego rozwiązania;
- b) akceptuje więcej przejść przy wysokiej temperaturze;
- c) staje się algorytmem wspinaczkowym przy temperaturze równej 0;
- d) osiąga w granicy optymalne rozwiązanie niezależnie od stanu początkowego;

8. (3 pt.) Efektywność algorytmu genetycznego (jak szybko osiąga optymalne rozwiązanie) zależy od:

- a) ustawień parametrów;
- b) rozmiaru populacji;
- c) typów użytych operatorów;

9. (6 pt.) W pewnym standardowym algorytmie genetycznym, chromosomami są ciągi zer i jedynek o długości 8, a funkcja dopasowania jest zdefiniowana przez liczbę jedynek w chromosomie, selekcja odbywa się zgodnie z regułą koła ruletki. Pewna generacja składa się z 5 chromosomów: $X_1 = 00111010$; $X_2 = 00011111$; $X_3 = 01111010$; $X_4 = 01111011$; $X_5 = 11110000$; Wówczas:

- a) prawdopodobieństwo selekcji chromosomu X_3 wynosi $p_3 = 12\%$;
- b) istnieje możliwość otrzymania chromosomu $X = 11111111$ już w następnej generacji.
- c) schemat $H = ** * 1 * 1$ ma większe średnie przystosowanie niż cała populacja;

10. (6 pt.) Pewien perceptron bez biasu mający 2 wejścia (x_1, x_2) z wagami początkowymi $w_1 = -1$ $w_2 = 1$ i 1 wyjście $y = f(\mathbf{x}) = \text{znak}(w_1 x_1 + w_2 x_2)$ musi nauczyć się rozróżniać punkty typu A (+1) od punktów typu B (-1) z wykorzystaniem reguły Rosenblatta¹. Po jednokrotnym podaniu wektorów wejściowych z tablicy treningowej (obok) w kolejności A_1, A_2, B_1, B_2

ID	x_1	x_2	d
A_1	0,1	0,5	+1
A_2	0,3	0,3	+1
B_1	-0,5	0,3	-1
B_2	-0,2	-0,8	-1

- a) perceptron nauczy się dobrze rozpoznawać punkty ze zbioru treningowego;
- b) długości kolejnych wektorów wag są coraz większe;
- c) wyniki (odpowiedzi sieci) będą inne, jeśli dane są wprowadzane w kolejności: (B_2, B_1, A_2, A_1) ;

¹ Reguła Rosenblatta: $\Delta \mathbf{w} = (d - f) \mathbf{x}$, gdzie $\mathbf{w}$ – wektor wag, $\mathbf{x}$ – aktualny wektor wejściowy, f – odpowiedź sieci, d – oczekiwana odpowiedź. Przyjmujemy stałą uczenia równą 1.